

**Dolnośląski
Wojewódzki
Urząd Pracy**

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM**

**INFORMACJA SYGNALNA
ZA I PÓŁROCZE 2019 ROKU**

Wrzesień 2019

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE WOJ. DOLNOŚLĄSKIE
INFORMACJA SYGNALNA I PÓŁROCZE 2019**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
		Choreografowie i tancerze
	zawód deficytowy	Projektanci aplikacji sieciowych i multi mediów
		Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
		Administratorzy systemów komputerowych
		Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
		Optometryści
		Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych
		Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzętaniem
		Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
		Kierownicy w instytucjach edukacyjnych
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Sekretarze prawni
		Kierownicy do spraw finansowych
		Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Magazynierzy i pokrewni
		Operatorzy urządzeń teleinformatycznych
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Urzędnicy do spraw podatków
		Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani
		Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Mechanicy rowerów i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
		Specjaliści do spraw rynku nieruchomości
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Kierownicy do spraw badań i rozwoju
		Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
		Opiekunowie dziecięcy
		Sortowacze odpadów
		Inżynierowie budownictwa
		Listonosze i pokrewni
		Przedstawiciele handlowi
		Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości
		Spedytorzy i pokrewni
		Ratownicy medyczni
		Inżynierowie elektronicy
		Operatorzy maszyn do szycia
	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani		
Kierownicy do spraw reklamy i public relations		
Pracownicy służb technicznych żeglugi		
Operatorzy wprowadzania danych		
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Lakiernicy
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Wydawcy posiłków
		Elektrycy budowlani i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
		Technicy analityki medycznej
		Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych
		Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
		Praczy ręczne i prasowacze
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skorzanych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Formowacze wyrobów szklanych, krajające i szlifierze szkła
		Kowale i operatorzy pras kuźniczych
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Monterzy budownictwa wodnego
		zawód maksymalnie nadwyżkowy
	Maszyniści kolejowi i metra	
Sadownicy		

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest ważnym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na lokalnym rynku pracy. Jest on bowiem źródłem danych zarówno o poziomie popytu, jak i podaży na rynku pracy.

Od 2015 roku monitoring prowadzony jest w oparciu o nową metodologię. Opracowane zalecenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny umożliwić w szczególności realizację zakładanych celów:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy. Dane te stanowią zaledwie część informacji na temat całego rynku pracy. Nie istnieje prawny obowiązek zgłaszania każdej oferty pracy do PUP przez pracodawcę, jak również bezrobotny nie jest zobligowany do rejestracji w urzędzie pracy. W związku z tym, zaleca się wprowadzenie do monitoringu dodatkowych źródeł danych, które umożliwią zwiększenie jego użyteczności poprzez szerszą analizę lokalnego, wojewódzkiego oraz krajowego rynku pracy.

Dodatkowe źródła danych można podzielić na:

- pierwotne – badanie ofert pracy upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w Internecie, a także badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy;
- wtórne – analiza danych dot. rynku edukacyjnego (SIO MEN oraz sprawozdanie o studiach wyższych S-10 GUS), badania odnośnie rynku pracy GUS (BAEL, badanie popytu na pracę) oraz system prognostyczno-informacyjny.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych służy przede wszystkim ocenie relacji oraz niedopasowania pomiędzy popytową i podażową stroną rynku pracy. W kontekście prawidłowej oceny sytuacji na rynku pracy – w tym określenia elementarnych grup zawodów odznaczających się deficytem bądź nadwyżką – niezwykle istotna wydaje się całościowa analiza rynku pracy i rynku edukacyjnego.

Mając na uwadze wykorzystanie pełnego zasobu informacji o rynku pracy i rynku edukacyjnym, zakłada się, że monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych będzie składać się z sześciu elementów: analizy ogólnej sytuacji na rynku pracy, rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizy umiejętności i uprawnień, analizy rynku edukacyjnego,

analizy lokalnego rynku pracy na podstawie wyników badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw oraz prognoz rynku pracy.

W nowej metodologii przyjęto półroczny i roczny okres sprawozdawczy. Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzone będą półrocznie i rocznie, natomiast tylko raz w roku rekomenduje się przedstawiać analizę ogólnej sytuacji na rynku pracy, analizę rynku edukacyjnego, analizę lokalnego rynku pracy na podstawie badania kwestionariuszowego oraz analizę umiejętności i uprawnień. Publikowanie raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywać się będzie w następujących terminach:

Elementy monitoringu	Typ raportu	Data publikacji
Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	raport roczny	do końca czerwca roku następnego
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	informacja sygnalna	za I półrocze do końca sierpnia za II półrocze do końca lutego następnego roku
Analiza umiejętności i uprawnień	raport roczny	do końca czerwca roku następnego
Analiza rynku edukacyjnego	raport roczny	do końca czerwca roku następnego
Analiza lokalnego rynku pracy na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw	raport roczny	do końca czerwca roku następnego
Prognoza rynku pracy	raport roczny	do końca czerwca roku następnego

Prognoza rynku pracy opierać się będzie na corocznym badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw z wykorzystaniem modelu ekonometrycznego z internetowego systemu prognozowania zatrudnienia przygotowanego w ramach projektu „Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej”.

Nowo opracowana metodologia wprowadza zmienione definicje dla zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych:

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Podział na zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe przeprowadzany jest dla elementarnych grup zawodów (kody czterocyfrowe). Wprowadzono także nowe mierniki służące kwalifikacji zawodu do jednej z grup. Szczegółowe informacje dotyczące nowej metodologii zawarto w opracowaniu „Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, którą można pobrać ze strony internetowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Informacja sygnalna za I półrocze 2019 r. jest kolejną informacją sporządzoną według nowej metodologii. Obliczenia i tabele wynikowe, w oparciu o które zidentyfikowano zawody deficytowe, nadwyżkowe oraz zrównoważone przeprowadzone zostały przez firmę SIGNITY zarządzającą aplikacjami Syriusz i Viator.

Bartosz Kotecki
Wicedyrektor DWUP